

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ODLUKE O PROGLAŠENJU ISKLJUČIVOG GOSPODARSKOG
POJASA REPUBLIKE HRVATSKE U JADRANSKOM MORU**

Zagreb, prosinac 2020.

PRIJEDLOG ODLUKE O PROGLAŠENJU ISKLJUČIVOG GOSPODARSKOG POJASA REPUBLIKE HRVATSKE U JADRANSKOM MORU

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Ustavna i zakonska osnova za donošenje Odluke sadržana je u člancima 2. i 81. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), članku 55. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 9/00), te člancima 32., 33. i 1018. Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15 i 17/19).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ODLUKOM

a) Ocjena stanja

Hrvatski sabor je Odlukom o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru od 3. listopada 2003. (Narodne novine, broj 157/03) proglasio sadržaje isključivog gospodarskog pojasa koji se odnose na suverena prava istraživanja i iskorištavanja, očuvanja i gospodarenja živim prirodnim bogatstvima voda izvan vanjske granice teritorijalnog mora, te jurisdikciju glede znanstvenog istraživanja mora i zaštite i očuvanja morskog okoliša i time je uspostavio Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas Republike Hrvatske (ZERP). Spomenutom odlukom Hrvatski sabor je jednako tako zadržao pravo proglasiti i ostale sadržaje isključivog gospodarskog pojasa u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora i Pomorskim zakonikom. Spomenuta Odluka izmijenjena je 2004., 2006. i 2008., u dijelu koji se odnosi na početak primjene pravnog režima ZERP-a za države članice Europske unije pri čemu je Odlukom o izmjeni odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru od 13. ožujka 2008. (Narodne novine, broj 31/08) utvrđeno da se ZERP neće primjenjivati na države članice Europske unije od 15. ožujka 2008. do iznalaženja zajedničkog dogovora u EU duhu.

Nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, područje ZERP-a je, kao i svi isključivi gospodarski pojasevi, ribolovne i ekološke zone drugih država članica Europske unije, odnosno kao područje u kojem država članica ima suverena prava i jurisdikciju, postalo je dio „voda Europske unije“, u kojem se primjenjuju pravila zajedničke ribarstvene politike i ostvaruje suradnja između država članica Europske unije vezano za zaštitu morskog okoliša, dakle upravo onih aspekata koji su Republici Hrvatskoj posebno bitni i koji se do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji nisu primjenjivali na države članice Europske unije.

Radi zaštite interesa Republike Hrvatske na Jadranu, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 27. listopada 2016. donijela Zaključak (KLASA: 022-03/16-07/354, URBROJ: 30301-21/21-16-2), kojim je zadužila Ministarstvo vanjskih i europskih poslova da u koordinaciji s drugim nadležnim ministarstvima započne konzultacije s državama članicama Europske unije i Europskom komisijom vezano za zaštitu interesa Republike Hrvatske u Jadranskom moru uključujući i mogućnost proglašenja te punu primjenu isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je u suradnji sa svim nadležnim ministarstvima provelo na odgovarajućim razinama konzultacije s Europskom komisijom, kao i s relevantnim državama članicama Europske unije te je slijedom zaduženja utvrđenog Zaključkom dostavilo Vladi Republike Hrvatske Izvješće o konzultacijama o zaštiti interesa Republike Hrvatske u Jadranskom moru u okviru kojeg je razmatrana i mogućnost

proglašenja te pune primjene isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske, koje je Vlada Republike Hrvatske prihvatila na svojoj sjednici održanoj 2. studenoga 2017.

U Izvješću su analizirana prava koja Republika Hrvatska sada uživa na Jadranu kroz ZERP, u čemu bi bila razlika ukoliko bi se proglasio cijeli sadržaj isključivog gospodarskog pojasa, kako se prava iz ZERP-a primjenjuju nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju (neovisno o tome što se ZERP i dalje formalno ne primjenjuje na države članice Europske unije), te koji načini zaštite i gospodarenja područjem ZERP-a stoje na raspolaganju Republici Hrvatskoj sada kao članici Europske unije. Jedan od zaključaka istaknutog u Izvješću jest i da neovisno o tome u kojoj mjeri Republika Hrvatska već sada ostvaruje svoja prava i legitimne interese u Jadranskom moru, Republika Hrvatska ima pravo izmijeniti odluku Hrvatskoga sabora i odlučiti proglasiti isključivi gospodarski pojas i početi s njegovom punom primjenom.

Republika Hrvatska i Talijanska Republika su susjedne obalne države s najdužim obalama na Jadranskom moru, koje je poluzatvoreno more s izuzetno osjetljivim morskim ekosustavom, te su odgovorne za njegovo očuvanje i održivo iskorištavanje njegovih prirodnih bogatstava kako bi se osigurao održivi razvoj plavog gospodarstva.

U tom kontekstu je upravo kontinuirana suradnja i dijalog dviju država članica Europske unije - Republike Hrvatske i Talijanske Republike - dovela do postizanja dogovora u EU duhu o proglašenju isključivih gospodarskih pojaseva dviju država u Jadranskom moru.

Slijedom iznijetoga, predlaže se da Hrvatski sabor donese Odluku o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa u Jadranskom moru.

b) Osnovna pitanja koja se uređuju Odlukom

Odlukom se proglašava isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske u Jadranskom moru u pravnom režimu utvrđenom u Dijelu V. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i Glavi IV. Pomorskog zakonika, te se utvrđuje da Odluka stupa na snagu 1. siječnja 2021. Odlukom se također propisuje da se danom stupanja na snagu Odluke izvan snage stavlja Odluka o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (Narodne novine, br. 157/03, 77/04, 138/06 i 31/08). Odlukom se utvrđuju morski prostori koje obuhvaća isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske i na koji način će se utvrditi njegove vanjske granice, te se ujedno uređuje i privremena vanjska granica isključivog gospodarskog pojasa do njezinog konačnog utvrđivanja. Odlukom se propisuje i da se pravni režim isključivog gospodarskog pojasa izvršava u skladu s Pomorskim zakonikom, Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora i zakonodavstvom EU, te da isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske ostaje morski prostor u kojemu sve države, ne dirajući u suverena prava i jurisdikciju Republike Hrvatske, uživaju međunarodnim pravom zajamčene slobode i prava.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Za provedbu Odluke osigurana su financijska sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske te u tu svrhu nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

Na temelju članka 1018. i članaka 32. i 33. Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15 i 17/19), a u vezi s člankom 55. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 9/00), Hrvatski sabor je na sjednici održanoj _____ donio

ODLUKU

o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru

I.

Hrvatski sabor proglašava isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske u Jadranskom moru u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora, u pravnom režimu utvrđenom u Dijelu V. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i Glavi IV. Pomorskog zakonika.

II.

Isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske obuhvaća morski prostor od vanjske granice teritorijalnog mora u smjeru pučine do njegove vanjske granice dopuštene općim međunarodnim pravom.

Vanjske granice isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske utvrdit će se međunarodnim ugovorima o razgraničenju s državama čije obale leže sučelice ili bočno u odnosu na Republiku Hrvatsku.

III.

Do sklapanja međunarodnih ugovora o razgraničenju, vanjska granica isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske privremeno slijedi crtu razgraničenja epikontinentalnog pojasa uspostavljenu Sporazumom između SFRJ i Talijanske Republike o razgraničenju epikontinentalnog pojasa između dviju država u Jadranskom moru iz 1968. i Dogovorom između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Talijanske Republike o preciznom utvrđivanju crte razgraničenja epikontinentskog pojasa Republike Hrvatske i Talijanske Republike iz 2005., a kod bočnog razgraničenja s Crnom Gorom, crtu koja se nastavlja na privremenu crtu razgraničenja teritorijalnih mora utvrđenih Protokolom između Vlade Republike Hrvatske i Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije o privremenom režimu uz južnu granicu između dviju država iz 2002.

IV.

Ne dirajući u suverena prava i jurisdikciju Republike Hrvatske, isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske ostaje morski prostor u kojemu sve države uživaju međunarodnim pravom zajamčene slobode plovidbe, preleta, polaganja podmorskih kablova i cjevovoda i druge međunarodnopravno dopuštene uporabe mora.

V.

Primjena pravnog režima isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske iz Glave IV. Pomorskog zakonika izvršava se u skladu s Dijelom V. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i zakonodavstvom Europske unije.

VI.

Republika Hrvatska surađivat će sa svim jadranskim i obalnim državama Sredozemlja kako bi se kroz usklađeno djelovanje zaštitila i očuvala prirodna bogatstva mora i morskog okoliša Jadrana i cijeloga Sredozemlja.

VII.

Ova Odluka objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu _____ 2021. Danom stupanja na snagu ove Odluke stavlja se izvan snage Odluka o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (Narodne novine, br. 157/03, 77/04, 138/06 i 31/08).

KLASA:
URBROJ
Zagreb, _____ 2020.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković

OBRAZLOŽENJE

U točki I. Odluke Hrvatski sabor proglašava isključivi gospodarski pojas Republike Hrvatske u Jadranskom moru u pravnom režimu kako je utvrđen u dijelu V. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i u Glavi IV. Pomorskog zakonika.

U točki II. Odluke određuje se morski prostor kojim je obuhvaćen hrvatski isključivi gospodarski pojas - morski prostor od vanjske granice teritorijalnog mora do njegove granice dopuštene međunarodnim pravom, koje će biti utvrđene ugovorima o razgraničenju s državama čije obale leže sučelice ili bočno u odnosu na obale Republike Hrvatske.

U točki III. Odluke su navedeni međunarodni ugovori koji se primjenjuju u odnosima između Republike Hrvatske i Talijanske Republike (Sporazum između SFRJ i Talijanske Republike o razgraničenju epikontinentalnog pojasa između dvije države u Jadranskom moru iz 1968., i Dogovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Talijanske Republike o preciznom utvrđivanju crte razgraničenja epikontinentskog pojasa Republike Hrvatske i Talijanske Republike iz 2005.), i Republike Hrvatske i Crne Gore (Protokol između Vlade Republike Hrvatske i Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije o privremenom režimu uz južnu granicu između dviju država iz 2002.), na temelju kojih se privremeno uređuju vanjske granice hrvatskog isključivog gospodarskog pojasa do sklapanja sporazuma o razgraničenju s navedenim državama.

U točki IV. Odluke se utvrđuje kako, ne dirajući u suverena prava i jurisdikciju Republike Hrvatske u njezinom isključivom gospodarskom pojasu, on ostaje morski prostor u kojemu sve države uživaju međunarodnim pravom zajamčene slobode plovidbe, preleta, polaganja morskih kablova i cjevovoda i sve druge međunarodnim pravom dopuštene uporabe mora.

U točki V. Odluke se utvrđuje kako se primjena pravnog režima isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske iz Glave IV. Pomorskog zakonika izvršava u skladu s Dijelom V. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i zakonodavstvom Europske unije.

U točki VI. Odluke se utvrđuje kako će Republika Hrvatska surađivati sa svim jadranskim obalnim državama kao i sa svim obalnim državama Sredozemlja kako bi se kroz usklađeno djelovanje zaštitila i očuvala prirodna bogatstva mora i morskog okoliša Jadranskog i Sredozemnog mora.

U točki VII. Odluke propisano je da će Odluka biti objavljena u Narodnim novinama i da stupa na snagu _____ 2021. te da se s tim danom izvan snage stavlja Odluka o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru.